

EL POBLE CATALÀ

Portantveu de COMUNITAT CATALANA DE MEXIC
Oficines de Direcció i Administració: Avinguda Uruguay, 49 - Casal de l'Orfeó Català - MEXIC, D. F.

ANY II - MEXIC, SETEMBRE DEL 1942 - NUM. 11 50 CTS
Subscripció anual: \$6.00 - Anuncis i reclams segons tarifa - NUMERO SOLT:

Reflexions Sobre la Por

Pel Dr. Jaume Roig

El que signa aquesta nota, amb títols que l'acrediten de profà en matèria política, vol intentar demostrar una tesi: Que en absència d'un criteri absolut per saber quina cosa és un govern legítim, hi pot haver una reacció psicològica com una prova indirecta que aclareixi els que sempre han estat misteriosos i esotèrics principis de legitimitat.

Es possible que hi hagi, perdut dins de la literatura política —junga sense camins per al llec— l'afirmació capital, el postulat que demostri com un teorema, el signe infalible d'un govern legítim. Es possible que hi sigui, però jo no el sé. Sé que Ciceró, Bossuet, Montesquieu, Maurras i Goering no han estalviat paraules per a establir positivament la seva legitimitat. Amb frase emocionada i pomposa, també ho exposa a la humanitat la Declaració de la Independència dels Estats Units. Bossuet, és clar, parlarà del principi monàrquic com a legítim, perquè creu en Déu i fa derivar de la influència divina el poder dels reis, siguin aquests savis o imbècils, clements o cruels. Jefferson, que també era creient, pensava en la sobirania de la nació, encara que estigués demostrat pels fets que les majories poden equivocar-se i que un sol home pot tenir raó contra tot el món. Això vol dir que els principis de legitimitat estan desprovistos de tota transcendència; són justos i racionals fins a un cert punt, és a dir, sota certes condicions que nosaltres acceptem com a bones. Si aquestes condicions fallen, esdevenen absurds.

Posem uns exemples: el govern francès de Lluís XIV, que era despòtic, i la democràtica tercera República francesa eren ambdós uns poders legítims. En canvi, la dominació napoleònica era tan il·legítima com la segona república, no obstant la diferència aparent. La legitimitat d'un govern no es pot jutjar ni pel seu origen metafísic, com creuen els monàrquics, ni pel poder de la majoria, com asseveraven els demòcrates, ni per la seva eficàcia, com sostenen els autoritaris. La prova, per nosaltres, és més simple: és legítim un govern quan no té por dels governats i, alternativament, quan aquests no temen els dirigents; en una paraula, quan ningú té por. El problema de la legitimitat és el de la por.

Les malalties mentals són l'exageració d'estats naturals de la psiquis. El deliri de persecució enfoca morbosament una idea particular, la idea de l'enemic. Els perseguits estan convençuts que els sers que els volten, de vegades un de sol, els hi volen fer un mal abominable. Però tots nosaltres som uns perseguits en major o menor escala; sota la rialla d'afabilitat, tots creiem més o menys en l'enemistat aliena i universal. La conducta del perseguit és la mateixa conducta social hipertrofiada: és una tendència perpètua a la defensa. Aquesta defensa és l'ànima de

(Passa a la pàgina 2)

EDITORIAL

AFIRMEM LA NOSTRA VOLUNTAT

LA darrera assemblea general de Comunitat Catalana de Mèxic posà de manifest quina és la voluntat i quin és el pensament de la immensa majoria dels seus afiliats. Homes de les més diverses tendències polítiques i socials, sense claudicar de les pròpies conviccions ideològiques, coincidiren en un anhel, en una conducta, en un sentiment que palesà de manera palpable que si la unitat dels catalans no ha estat realitzada encara totalment a l'exili, Comunitat Catalana n'és fins ara l'esforç més reeixit. No volem esmentar noms, però si remarcar que en el curs de la memorable reunió coincidiren en un autèntic fervor patriòtic homes que en la Catalunya d'ahir es combateren i que possiblement es tornaran a combatre en la Catalunya de demà, dintre el joc normal de la política, de les tendències socials i de les conviccions religioses.

Si dividim hipotèticament el poble de Catalunya en cinc sectors i podem afirmar que a hores d'ara quatre d'aquests sectors a Mèxic actuen nacionalment identificats dintre Comunitat Catalana, és evident que aquests quatre sectors units sincerament i cordialment, són l'exponent indiscutible de la unitat dels catalans i no menys evident que és a l'entorn d'aquesta unitat incipient, cada dia més forta, que s'han d'ajuntar aquells que encara en resten al marge. Aquesta realitat és la resposta més eloqüent que pot donar-se a aquells que després d'haver esmerçat tota mena d'armes per fer impossible aquesta unitat, esclaus d'una consigna, ara volen esdevenir-ne els campions, a base de forjar-la al seu entorn, perquè aquesta és la consigna de torn.

Hi ha altres catalans que per causes diverses, sovint per simple divergència tàctica, no s'han enrolat encara de manera efectiva al gran moviment d'unitat. Aquests catalans, si en el fons senten, com creiem, l'anhel alliberador, vindran més aviat o més tard. I per atreure'ls no escatimarem nosaltres cap esforç. Cap esforç, entenent, però, que no signifiqui mancament al sentiment nacional que ha fet el miracle d'aplegar i confondre homes de les més diverses i oposades tendències.

Un dels arguments emprats amb mala intenció pels uns i recollit amb bona fe pels altres, és el d'afirmar que els catalans addictes a la política de Comunitat i, per tant, a la política del Consell Nacional de Catalunya, som defensors de la posició intransigent i romàntica del catalanisme de principis de segle: el "tot o res".

Aquest argument és fals. El fet que sentim l'anhel del "tot"—anhel que senten la immensa majoria dels catalans, àdhuc aquells que no gosser dir-ho—no vol pas significar que ens col·loquem en la disjuntiva del "tot o res". Entre Franco i la Mancomunitat de Puig i Cadafalch, passem per exemple, nosaltres optariem sempre per la Mancomunitat, que no era de bon tros

l'Estatut. Però ara no es tracta d'optar entre el "res" i una "mica". Es tracta d'afirmar quina és la nostra voluntat de catalans davant la possibilitat de viure un moment únic en la nostra història. Situa des les coses en aquest terreny, i respectuosos amb la voluntat, que oficialment ignorem, de la immensa majoria del poble català, defensem la posició de la llibertat absoluta per tal que, en ús de la seva sobirania pugui expressar Catalunya, en el moment oportú, quina és la seva voluntat, és a dir, l'autèntica autodeterminació. Si no podem aconseguir aquesta llibertat prèvia per a manifestar-nos, si els nostres esforços s'estavellen contra la realitat, si es fa justícia a tots els pobles menys al nostre i es restableix la República espanyola i amb ella la Constitució del 31 i amb ella forçosament l'Estatut, nosaltres no el rebutjarem. Però l'acceptarem com vam acceptar-lo l'any 32—per força—amb el propòsit de seguir la lluita fins a la fita nacional cobejada. Aquesta és la nostra posició, que entenem fidel a Catalunya i a nosaltres mateixos, perquè no valem carregar amb la responsabilitat històrica d'haver desapropiat una avinentesa única en la història del món per solucionar el nostre plet nacional. I volem tenir la tranquil·litat model 31 i amb ella forçosament l'Estatut, si una vegada més veïem minvats els nostres, drets nacionals, de no haver donat ales amb el nostre assentiment previ a aquells que estan interessats a limitar-los. Altrament, haguérem de resignar-nos al regateig en temps de la monarquia, i acceptar la Mancomunitat; haguérem de resignar-nos al regateig en temps de la República, i acceptar l'Estatut; podríem àdhuc veure'ns obligats a resignar-nos—si els nostres escrúpols no fossin prou forts—al regateig amb Franco, perquè la monarquia en una època i la República en una altra, tenien—com té avui Franco—un atot a les seves mans: la força estatal enfront de la qual només hi caben dos camins: el del regateig o el de la violència. Però acceptar la limitació dels nostres drets, simplement perquè així pretenen imposar-ho uns altres que viuen en la mateixa indigència política que nosaltres, uns altres que necessiten el nostre ajut precisament per tenir aquella força estatal que ens podria coaccionar, fóra una covardia i una deslleialtat als nostres ideals nacionals que la nostra consciència de catalans no ens perdonaria mai. I ací escau recordar les oportunes i profundes paraules del Dr. Jaume Serra Hunter pronunciades en l'acte commemoratiu de l'11 de setembre: "Totes les claudicacions poden arribar a perdonar-se; una n'hi ha, però, la qual ni els homes d'avui ni els nostres descendents no ens perdonarien, i és l'afegiment de la manca de unitat davant els obstacles i pitjor encara si aquest afegiment ha estat per la concupiscència inconfessable de partidisme o ego-latria".

L' ASSEMBLEA GENERAL DE COMUNITAT CATALANA DE MEXIC

TAL com s'havia anunciat, l'assemblea general de socis de Comunitat Catalana de Mèxic, va reunir-se el dia 29 d'agost, d'acord amb l'Ordre del dia establert: Lectura i aprovació de l'acta de l'assemblea anterior, Lectura i aprovació de la Memòria, Estat de Comptes, Modificació dels Estatuts, Elecció de nou Consell i Proposicions i Assumptes Generals.

L'ACTA de l'assemblea anterior fou aprovada sense discussió. A continuació, el Secretari Josep M. Poblet, llegí la Memòria del Consell, la qual provocà autèntic entusiasme en la majoria

dels assistents i determinades reserves en una minoria. A petició del senyor Roc Boronat, es procedí a votar l'aprovació. Aquesta fou decidida per una majoria aclaparadora i rotunda. L'assemblea acordà editar aquesta Memòria per tal de donar-li la màxima difusió.

FOREN aprovats els comptes presentats pel Tresorer Artur F. Costa i a continuació foren aprovades també les modificacions als Estatuts proposades per la Ponència nomenada a l'efecte. D'aquestes modificacions, les més importants són la que afecta a la finali-

tat de Comunitat Catalana que és: "treballar per l'assoliment de la llibertat nacional de Catalunya" i la de caràcter administratiu que estableix la quota única d'un pessó mensual, amb exempció de pagament per als afiliats que no es trobin en situació econòmica per satisfer cap quota.

L'ELECCió del nou Consell donà com a resultat l'elecció—gairebé per unanimitat de tots els votants—dels següents compatriotes: President: Josep Tomàs i Piera; Vice-president primer i President de la Comissió de Cultura,

(Passa a la pàgina 2)

11 DE SETEMBRE DEL 1714
16 DE SETEMBRE DEL 1810

Catalunya ha commemorat aquest mes de setembre la pèrdua de les seves llibertats. Mèxic ha celebrat, gairebé en els mateixos dies, l'assoliment de la seva independència nacional, celebració que coincideix amb la de diverses Repúbliques americanes del Centre i del Sud del Continent.

Els catalans hem recordat una jornada nacional dolorosa; els mexicans han rememorat amb joia una jornada de glòria. Catalunya, després de més de dos segles de viure oprimida i dominada, no ha renunciat els seus drets i cada dia el seu fervor patriòtic és més intens i més efectiu. Mèxic, després de més d'un segle de la gesta magnífica de Hidalgo, se sent més gelós que mai de la seva independència. I es que l'ideal de llibertat és immutuable, etern.

Si els catalans no ens sentíem lligats a Mèxic per altres vincles, ens hi sentiríem pel fet d'haver lluitat—encara que amb sort distinta—per un mateix ideal contra un mateix enemic, que és igual que es denomini Ferran, que Carles, que Felip, que Alfons o Franco, puix que sempre, en tots els moments i en totes les circumstàncies, darrera d'aquests noms mutables, hi ha hagut, hi ha, el d'Espanya, el de l'Espanya imperialista, unitària, dominadora, que hem d'abatre els catalans com fou abatuda pels pobles d'Amèrica.

LA BIBLIOTECA DEL CONGRES DE WASHINGTON I LA DE LA CIUTAT DE NOVA YORK S'ADRECEN ALS LECTORS DEL POBLE CATALA

La Biblioteca del Congrés, dels Estats Units de Nordamèrica, ha sol·licitat la tramesa d'una col·lecció d'EL POBLE CATALA i s'ha subscrit al periòdic.

També ha enviat la demanda de subscripció, des del primer número publicat, la Biblioteca Pública de la Ciutat de Nova York.

Ambdues peticions han estat ateses, excepte en el que fa referència a la tramesa del N° 1, corresponent al mes d'octubre del 1941, que des de fa mesos es troba exhaurit.

Davant d'aquesta dificultat per a completar les col·leccions, la Biblioteca Pública de la Ciutat de Nova York, proposa d'adreçar una crida als llegidors d'EL POBLE CATALA, demanant que algun d'ells, posseïdor del primer número, se'n vulgui despendre en consideració a l'interès que presenta el que la col·lecció d'EL POBLE CATALA es trobi catalogada, completa, a disposició dels llegidors, en la primera i més important Biblioteca Pública americana.

Trametem el prec als nostres llegidors en la confiança que llur bona voluntat permetrà atendre el desig—interessant per la causa de Catalunya—de les dues prestigioses institucions esmentades.

Els exemplars sol·licitats poden adreçar-se a aquesta Administració, la qual els retransmetrà a la Biblioteca corresponent, fent constar el nom del donant.